

[Statsministeren]

vegne i dag indbyder alle Folketingets partier til at deltage i et samarbejde for at løse vore mere hjemlige opgaver.

Jeg ved godt, hvad vi alle er enige om at prioritere højest: at få skabt grundlaget for øget vækst i dansk produktion og beskæftigelse og dermed for en mærkbar nedgang i den alt for store arbejdsløshed. Vi står i dag med langt bedre muligheder for at løse den opgave, end vi har gjort gennem mange år.

Vores økonomiske handlefrihed har i mange år været stærkt begrænset af den kendsgerning, at vi havde et betydeligt underskud på betalingsbalancen og en alt for høj inflation, men de problemer er jo nu løst. Vi har i de sidste par år haft et rimeligt overskud – for nu at sige det behersket – og vi har stabile priser. Det giver os et bredere økonomisk-politisk spillerum.

Jeg vil alligevel gerne understrege, at selv om vi har fået større muligheder, så er de ikke ubegrænsede. Vi har et stort underskud på statsfinanserne, og vi har en stor statsgæld. Renterne af statsgælden udgør næsten 60 mia. kr. om året. Det er derfor en uomgængelig nødvendighed i de kommende år at få fjernet underskuddet på statens finanser, så vi kan begynde at nedbringe gælden. Selv om vi ikke længere skal koncentrere kræfterne om at fjerne underskuddet på betalingsbalancen og bekæmpe højinflationen, skal vi sørge for at fastholde overskuddet og at bevare lavinflationen.

Under afslutningsdebatten i foråret bebudede jeg på regeringens vegne, at vi ville tage initiativ til en bredt anlagt indsats imod arbejdsløsheden, når vi mødtes igen her i efteråret.

I mellemtiden har vi analyseret problemerne, og vi har udformet en lang række forslag til initiativer, som hver for sig kan give et bidrag til en forøgelse af beskæftigelsen. Nogle af dem har fundet udtryk i regeringens finanslovsforslag, andre har fundet udtryk i den redegørelse, som blev udarbejdet i forbindelse med den beskæftigelseskonference, der blev afholdt for 3 uger siden.

Lad mig om denne konference sige, at det naturligvis ikke var hensigten, at der på den skulle forhandles, men vi fandt det værdifuldt at udveksle synspunkter med repræsentanter for arbejdsmarkedet og erhvervslivet og høre, om de havde andre eller bedre ideer.

Som det var venteligt, var der ikke overensstemmelse mellem synspunkterne på alle områder, men vi fik alligevel et klart indtryk af, at der fra alle sider var en stærk ansvarsfølelse over for den fælles opgave og en betydelig åbenhed over for løsningen af problemerne. Det er betydningsfuldt, for vi får ikke den nødvendige vækst, hvis ikke vi alle – regeringen, Folketinget, arbejdsmarkedets og erhvervslivets folk – trækker i samme retning.

Regeringen er åben over for forhandlinger om alle de initiativer, der er skitseret både i finanslovsforslaget og i den redegørelse, jeg før nævnte, ligesom vi naturligvis gerne forhandler ideer og forslag fra Folketingets partier eller andre.

Men der er nogle helt grundlæggende betingelser, der må være opfyldt, hvis vi skal skabe basis for en væsentlig og varig formindskelse af ledigheden. For det første må det ikke gå ud over prisstabiliteten eller betalingsbalancen – vi skal bevare stabile priser og overskud på betalingsbalancen – og for det andet må det ikke ødelægge vore muligheder for at få nedbragt underskuddet på statsfinanserne i de kommende år. Hvis vi ikke holder fast ved disse betingelser, vil vi igen i løbet af kort tid stå i en situation, hvor den økonomisk-politiske handlefrihed bliver meget begrænset. Det betyder derfor, at det er i den private sektor, vi skal skabe væksten i de kommende år, først og fremmest i de erhverv, der konkurrerer med udlandet. Der er ikke plads til en vækst, der alene er fremkaldt af en forøgelse af den indenlandske efterspørgsel, det er fortsat eksporterhvervene og de importkonkurrerende erhverv, der skal være drivkraften i væksten.

Der har i sommerens løb været fremsat tanker om, at vi kunne få en hurtig nedgang i arbejdsløsheden ved at forøge beskæftigelsen i den offentlige sektor, bl.a. med det argument, at det stort set ville være statsfinansielt neutralt. Regeringen lægger stor vægt på at erstatte passiv forsøgelse med aktiveringsinitiativer, og det er i høj grad med sigte på det, at vi har nedsat en socialkommission. Jeg vil derfor heller ikke udelukke, at der kan være tilfælde, hvor det i den nuværende situation kan være fornuftigt at søge at aktivere f.eks. ledige unge ved midlertidigt at lade dem udføre arbejde, som kan afvikles igen, efterhånden som beskæftigelsessituationen bedres.